

Divat, nem divat
Az élet mely területein találkozunk a divattal

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

4. évfolyam

Programcsomag: Én és a világ

A modul szerzője: Szabolcs Csilla

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	9-10 évesek
Ajánlott időkeret	2 × 45 perc
A modul közvetlen célja	A korosztályra és a korra jellemző öltözködés és viselkedés jellemzőinek bemutatása. Nemek és stílusok közti különbségek, hasonlóságok érzékeltetése. A divat megnyilvánulási formáinak, jellemzőinek bemutatása. A tanulók e témával kapcsolatos gondolatainak megismerése, így a magukról alkotott képük, önismeretük fejlesztése.
A modul témái, tartalma	Témák: Testünk és életműködéseink: öltözködés Tartalom: Miért fontos az ember életében a divat? Fontos-e követni a divatot? Ilyen, és ehhez hasonló kérdésekre keressük a választ a modulban. A gyerekek képet kaphatnak arról, hogy mi számított divatosnak nagymamáink, szüleink idejében, és mit tartanak fontosnak ma a fiatalok. Megismerkedhetünk továbbá a divat által leginkább meghatározott területek alapvető jellemzőivel, fontosságával, a tanulókra gyakorolt hatásával, a gyermekek divatról alkotott gondolataival, kérdéseivel, az egyéniséget mindig szem előtt tartva. A modul bemutatóval és kiállítással zárul.
Megelőző tapasztalat	A tanulók tapasztalatai, megfigyelései a divattal, s annak változásaival kapcsolatosan. Az újságokból olvasottak, a televízióban látottak. A nemek közti különbségek a divat terén.
Ajánlott továbbhaladási irány	Egy meghatározott korszak divatjának feldolgozása.
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önismerettel összefüggő kompetenciák: önállóság, önszabályozás – pozitív önértékelés Társas kompetenciák: véleményalkotás, empátia Környezeti kompetenciát erősítő elemek: kritikai gondolkodás, kreatív gondolkodás
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Magyar nyelv és irodalom; Életvitel és gyakorlati ismeretek; Művészetek; Ember és társadalomismeret Tantárgyakhoz: magyar nyelv és irodalom, környezetismeret, vizuális kultúra, ének-zene Modulokhoz: Gyerek, kamasz, felnőtt 5. évf.
Támogató rendszer	<i>Együtt-működik.</i> Független Pedagógiai Intézet. Budapest, 2004. 301–306. o.

Módszertani ajánlás

Nem könnyű feladat a divatról beszélgetni a gyerekekkel, de mégis szükség van erre. Nagyon különböző családokból jönnek, más-más szociális, gazdasági háttérrel rendelkeznek. Ezért lenne jó, ha felismernék, megértenék, hogy mennyivel fontosabbak ők maguk, a személyiségük, mint a divatos ruha vagy szóhasználat. Biztos, hogy szóba fog kerülni a pénz. Ki keresi meg a pénzt a divatos ruhák vásárlásához? Hogyan lehetnének kevés pénzből divatosak? Kell-e pénz ahhoz, hogy szépen beszéljünk, segítsünk a másikon? Ezt a modul minden pillanatában szem előtt kell tartani, többször is erre terelve a szót. Észre kell venniük, hogy a divat nem csak őket érinti meg, hanem annak idején szüleiket, nagyszüleiket, mindenkit érdekelt valamilyen formában. Másrészt fel kell hívni a figyelmüket arra, hogy a divat nem csupán az öltözködésben és a zenében van jelen, hanem sok más területen is. Rá kell döbbsenniük, hogy a divatos kifejezések, viselkedésformák sokszor az illendőség határait súrolják, és nem lesznek kevésbé értékes emberek, ha ezen változtatnak. Vajon miért teszik mégis? Persze, mi tudjuk, hogy leginkább az elfogadás, a valahova tartozás fontossága miatt, de talán, ha megérzik, hogy így ők maguk vesznek el, elindíthatunk bennük egy gondolatot. Nagyon kevés ez a két óra ennek a problémának a feldolgozásához, talán gondolatindításnak elegendő. Javasolom, hogy ha a tanulókat érdekli a téma, akkor keressünk még a lehetőséget a folytatáshoz.

A modul óráit közvetlenül egymás után javasolom megtartani. A termekben az asztalokat még a modul megkezdése előtt négyes csoportokba kell rendezni, úgy, hogy minél könnyebben megközelíthetőek legyenek. El kell tervezni előre, hogy kik, és miért lesznek egy csoportban. A csoportmunkához szükséges eszközöket még az óra kezdete előtt érdemes az asztalokra tenni, mert ezzel is időt takarítunk meg. Legfelülre kerüljön az a feladat, amit először szeretnénk elvégeztetni a gyerekekkel. Ha van rá mód, tegyük külön borítékba vagy tasakba a feladatokat, majd írjuk rá a sorszámukat. Így elég csak a következő feladat számát mondani.

A gyerekek érzékenységét mindig szem előtt kell tartani. Meg kell beszélni, hogy figyeljenek egymás érzéseire. Nincs rossz válasz, nincs ítékezés, együttgondolkodás van.

Gyűjtőmunka

„A” változat

A feladatot a modul tervezett időpontja előtt néhány héttel érdemes kiadni. Járuljunk hozzá a gyűjtéshez mi is: így biztosan lesz elég anyag a feladatokhoz, másrészt nem lehet tudni, mennyire lesz sikeres a tanulók gyűjtőmunkája.

A csoportalakítás már ekkor történjen meg, a szerint, hogy ki, melyik területet érzi magához közel, milyen tevékenységben ügyesebb. Például aki szívesen beszél, azt a viselkedéssel vagy a beszéddel kapcsolatos csoportba tegyük. Ha egy területre négynél több gyerek kerülne, jelentkezne, akkor ugyanazt a feladatot két csoport is kaphatja, választhatja. Viszont akkor figyelni kell arra, hogy megfelelő mennyiségű anyag álljon rendelkezésre az adott területről. Figyeljünk a csoportok összetételére, s ha kell, a bizonytalankodókat segítsük.

A csoportok megfigyelési szempontot, feladatot kapnak a modul megkezdéséig.

A pedagógus még a csoportalakítás előtt mondja el, adja oda írásban, hogy milyen típusúak lesznek a csoport feladatai, és hogy milyen speciális eszközökre lesz szükségük a feladatmegoldáshoz.

Csoportok:

– *Frizura*: a hajjal foglalkozóknak szükségük lesz fésűre, zselére, gumira, csatra. Figyeljék a környezetükben élők hajviseletét. Mit árul el a haj? Kitalálhatnak előre valami különleges frizurát, ami a jövő divatja lehet, de meg is határozhatjuk, hogy egy haj a ballagásra, vizsgára vagy pedig születésnap buliba készüljön.

– *Öltözködés*: Figyeljék a környezetükben élők ruházkodási szokásait. Mit tapasztalnak? Hozzák el a kedvenc ruhadarabjaikat, készüljenek fel egy divatbemutatóra.

– *Zene*: Ismerjenek meg minél több zenei stílust. Ki, melyiket kedveli a családban, és miért? Hozzanak be minél több zeneszerszámot vagy zenélésre alkalmas más eszközt.

– *Beszéd*: Figyeljék meg a különböző korosztályok beszédstílusát! Mi a jellemzőjük? Milyen különbségeket vesznek észre? Milyen sajátos szavakat használnak ők?

– *Viselkedés*: Figyeljék meg, környezetükben hogyan viselkednek az emberek? Milyen helyzetekben segítenek egymásnak, és mikor nem? Vajon miért?

– *Fogalmazás*: Írják le a divattal kapcsolatos gondolataikat „Mit jelent nekem a divat?” címmel.

– *Könyv, olvasás*: Hozzák be kedvenc könyvüket, esetleg a szüleik kedvencét. Olvasták-e szüleik, nagyszüleik kedvenc könyvét? Tetszett-e nekik? A saját könyvükből válasszanak ki egy érdekes részt, és gondolják át, hogy kinek, és miért ajánlanák ezt az olvasmányt.

„B” változat

A gyűjtőmunka és a csoportalakítás megegyezik az „A” változattal.

Ha van rá lehetőség, akkor a témához kapcsolódó kiállításra is elmehetünk a gyerekekkel (például Budapesten a *Korok divatja* című kiállításra). Hozhatunk vagy hozhatnak régi filmeket videón, dvd-n (például a *Hyppolit, a lakáj* vagy a *Meseautó* című filmek régi és új változatait). Ezek a filmek megvásárolhatók vagy kölcsönözhetőek. Ha csak kevés idő áll rendelkezésünkre, válasszunk ki néhány jellemző részt, és azt nézzük meg a gyerekekkel.

Mindezek mellett gyűjtsenek régi és új divatlapot, magazint, fényképet. Válasszák ki és hozzák magukkal azt a tárgyat, szöveget, mondatot, ruhadarabot, élethelyzetet stb., ami szerintük mostanában divatos, vagy éppen nem az, de nekik valamiért fontos.

Speciális javaslatok az értékeléssel kapcsolatban

Az értékelés különösen nagy hangsúlyt kap ebben a modulban. Mivel munkánk során pont azt szeretnénk kiemelni, hogy mennyire fontos az egyéni stílus, nem pedig a többség ízlésének feltétel nélküli elfogadása, vigyázni kell arra, hogy ne minősítsünk senkit. A gyerekeknek folyamatos visszajelzésre, sok dicséretre van szükségük, érezniük kell azt, hogy elfogadjuk őket olyannak, amilyenek. Valószínűleg így jobban meg is fognak nyílni az órák folyamán. Ezért minden feladat után értékeljük az egyén munkáját, és kérdezzük meg őket arról, hogy milyen érzés az adott csoportban dolgozni.

A modul mellékletei

Tanári mellékletek

P1 – Gondolatok a divatról

P2 – Miért fontos neked?

P3 – Keress valakit, aki...

P4 – Kinek mi a fontos?

P5 – Csoportalakítás

P6 – A divat színterei

Diákmelléklet

D1 – Keress valakit, aki...